

יצירת משחקים על ידי ילדים

בגני הילדים שלנו יש שפע של משחקים אשר טומנים בחובם הזדמנויות לפיתוח מיומנויות מתמטיות. משחקי הקופסא השונים מזמנים בדרך כלל תרגול ופיתוח מיומנויות הקשורות למושג המספר, כמו: ספירה ומניה, זיהוי מספרים, הכרת רצף המספרים, אומדן ועוד. חלק מהמשחקים מספק התנסויות הקשורות לתחושה מרחבית וגאומטריה, כמו: ייצוג חזותי של יחסים במרחב- מושגי גודל ויחס: קטן מ... / גדול מ... התחלה/ סוף, ארוך מ... / קצר מ..., כיוונים, סימטריה, צורות גיאומטריות ועוד.

ניתן ליזום פעילויות המאפשרות לילדים לתכנן ולהכין משחקים בעצמם על בסיס היכרותם וניסיונם עם מגוון משחקים ותבניות משחק.

יצירת משחקים על ידי ילדים יכולה להוות אמצעי לפיתוח כישורי לומד: חשיבה יצירתית, עבודת צוות, רפלקציה, ניהול שיח ותהליכי משוב.

השימוש של ילדים במשחקים שהם הכינו בעצמם, מקדם את המוטיבציה ומחזק את תחושת המסוגלות שלהם.

בעת תכנון משחק, נדרש הילד לרפלקציה על התוצרים שלו: האם הכללים ברורים ומובנים? כאשר ילד מכין משחק במשותף עם חבריו, הוא מתנסה בניהול שיח המכבד דעות והעדפות שונות, וכך משתכללת היכולת לעבוד בצוות ובשיתוף פעולה.

האם יש להקים סדנה ספציפית ליצירת משחקים או להיעזר בסדנת הגן להגשת חומרים?

בביקורינו בגנים נחשפנו למודלים שונים:

יש גננות שבחרו לאפשר לילדים להשתמש בסדנת היצירה של הגן והוסיפו בסמוך לה את האבזרים השונים כמו: צועדים, קוביות, דסקיות ועוד.

גננות אחרות אפשרו לילדים להכין את המשחקים בכל מקום בגן אך ריכזו את המשחקים המוכנים במרחב שבו נמצא מאגר האבזרים המתמטיים, קוביות, צועדים, קלפים, עפרונות לרישום ועוד.

יש גננות שבחרו לזמן את יצירת המשחקים בחצר הגן.

עדי פרדו, עמק חפר

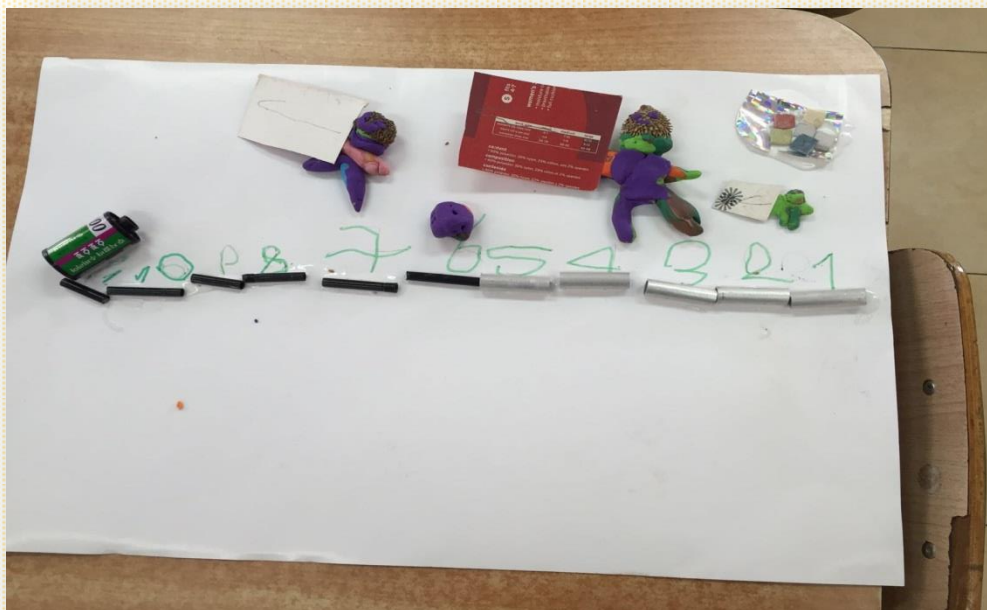
באחד מהמרכזים בחצר רוכזו כל האבזרים והילדים עשו בהם שימוש להכנת משחקים ואף יצרו מסלולי משחק שונים. האבזרים יכולים להיות מונחים בקופסאות שהוצאו מהמחסן ואין בהם שימוש כמו: מכסים למיניהם, רצועות פלסטיק, בדים ועוד.

עקרונות ליצירת משחקים ע"י הילדים

בבואנו לעודד יוזמות של ילדים לתכנן וליצור וליצור, עלינו להתייחס למספר עקרונות:

הכרת מוקדמת עם מגוון משחקים ותבניות משחק - חשוב להתנסות במשחקים שונים, לשבת בקבוצות קטנות, בזמנים שונים במשך היום בגן ולשחק בתבניות משחק שונות כמו: משחק זיכרון, משחק רביעיות, מלחמה, מסלול וכו'

לאחר שיכירו הילדים מגוון עשיר של משחקים, יהיה להם קל יותר ליצור משחקים. בגנים של ילדים צעירים ניתן לסייע להם ע"י הכנת תבניות מוכנות ולהקל באמצעות שימוש במדבקות, תמונות מעיתונים ועוד.

עדי פרדו עמק חפר

עצמאות וחופש בחירה – חשוב לאפשר לילדים ליצור באופן חופשי, מבלי להכתיב. מעורבות הגננת מיועדת להעלות למודעות את האפשרויות והבחירות. חשוב לאפשר לילדים לשחק בצורה עצמאית.

מגוון חומרי עבודה ואביזרים - חשוב שנאפשר להם ללכת עם הדמיון ועל כן נזמן להם את החומרים להם הם זקוקים (כגון, פלסטלינה, קרטון, ז'ורנלים, צבעים, טושים, גואש, חימר, קונוסים, חישוקים ועוד), ונאפשר להם להתנסות בשילוב טכניקות שונות. כדאי לזמן מגוון של קוביות משחק, צועדים שונים בגדלים שונים, דסקיות בגדלים שונים ועוד. המשחקים יכולים להיות דו ממדיים או תלת ממדיים.

מרחב המאפשר גם התנסות פרטנית – לעתים ילד רוצה להמציא משחק משלו וכדאי שהמרחב יאפשר זאת, לצד התנסויות ביצירה משותפת של מספר ילדים. ניתן לשחק במרחבים שונים: ליד שולחן, על שטיח או בחול בחצר הגן (כמובן משחקים שמתאימים לכך). נשים לב כמה ילדים מזמן כל מרחב.

דף הנחיות למשחק: כדאי להציע לילדים לתכנן לכל משחק כללים ולהחליט מהי מטרת המשחק? כמה משתתפים במשחק? מתי המשחק מסתיים? איך נקרא למשחק? ועוד. חשוב להפעיל שיקול דעת בעת כתיבת הוראות המשחק. אם מתעורר קושי אצל הילדים או אם הכתיבה הופכת למעמסה כדאי לסייע להם ולכתוב עבורם. חשוב למנוע מהילדים תסכול מיותר העלול לגרום להימנעות מפעילות דומה בעתיד.

אריזה למשחק – כדאי לזמן אריזות שונות, בגדלים שונים בהם הילדים יוכלו לאחסן את המשחק ולהכין לו אריזת משחק מותאמת. על האריזה ניתן להוסיף את שם המשחק, יוצר המשחק והוראות המשחק.

רעיונות נוספים אותם ניתן ליישם: הזמנת גן שכן לשחק יחד במשחקים שהוכנו; הזמנת הורי הגן לשמוע על תהליך הכנת המשחקים ומשחק משותף עם ילדיהם.

ניתן להקים ספריית משחקים בגן ולאפשר השאלה.

יצירת משחקים על ידי ילדים – הרצאה מוקלטת בנושא "יצירת משחקים על ידי ילדים כהזדמנות לקידום ולפיתוח מושגים מתמטיים בגן הילדים". מתוך אקדמיה ברשת, מפגש עם מומחים בהנחיית רונית פרידמן ומיכל ג'ראד.